

Poble	Setúria
Parròquia	La Massana
Tipus de bé:	Festa d'interès cultural (FIC)
Estil	Altres
Datació	Data mòbil en el calendari estiuenc
Secció a l'inventari general	Quarta, béns immaterials
Classificació	Altres
Data protecció	2010-06-23

Descripció Es tracta d'una festa ramadera, basada en la benedicció de les pastures i del bestiar i que celebren les guardes comunes de la zona de Setúria amb un dinar popular en honor –i com a recompensa– dels ramaders. Una de les particularitats d'aquesta festa, a més, és que no té una data fixa perquè depèn de l'estat en què es troben les pastures de Setúria i, per tant, del clima, tot i que sol tenir lloc entre finals de juny mitjan juliol.

Quan arriba l'estiu, el bestiar puja a les pastures d'alta muntanya. És costum que el capellà de la parròquia arribi fins als prats d'alçada acompanyat de les autoritats per beneir les terres, les aigües de la zona i el bestiar.

Temps enrere, el capellà acostumava a pujar a les pastures a cavall d'un ruc i quan arribava el primer que feia era la benedicció. Després, els pastors el convidaven a un dinar camperol conjuntament amb les autoritats de la parròquia i del país.

Antigament, a la Massana, una setmana després de la benedicció de les pastures, se celebraven eleccions de comú, anomenades el Consell dels Restos.

D'una banda, el fet de traslladar el bestiar durant l'hivern a les pastures de Lleida i l'Urgell o a les planes de França s'anomena *transhumància*. D'altra banda, el fet que els propietaris de prats i pastures negociessin a la primavera amb els ramaders i els pastors per llogar les seves terres perquè hi poguessin pujar el bestiar a l'estiu s'anomena *conlloc* (fet que es podria associar amb el de portar el bestiar a les bordes de Setúria).

La llegenda de "La guerra per les pastures de Setúria":

A la línia fronterera que separa Andorra i el Pallars, hi ha una petita vall situada entre el coll de la Botella i el port Negre que s'anomena Setúria, immensament rica en pastures i aigua.

Els pastors pallaresos de Tor i d'Ós i els andorrans de Pal discutien sovint qui tenia el dret de portar els seus ramats a estiuar en aquesta vall. Com que mai no arribaven a cap acord, la llegenda diu que els homes d'Andorra van proposar als pallaresos de concertar una lluita lliure i neta entre dos dels seus millors homes.

En el cas del Pallars va ser un home que es deia Toni, un home fort i gegant, qui va lluitar contra un pastor de Pal anomenat Mingo, un home prim i esquifit que es va guanyar el sobrenom de "l'esmaligat".

La lleugeresa del Mingo i els seus salts enlaire per evitar els cops del Toni li van fer guanyar la batalla, així doncs també als homes de Pal, i en record a aquest homenet, el planell de Setúria es va començar a anomenar popularment "el planell de l'esmaligat". Així a Andorra, a les llars de muntanya, quan algú passava gana se li deia "per ballar bé, no s'ha de menjar gaire".